

Szerkesztőség:
Kaposvár, fő-ut 35 sz. a.
Ide küldendő a lap szellemi részét illető minden közlemény, kézirát, ismeretlethez szánt könyv.

Kiadó-hivatal:
Jetteles H. könyvnyomdája
Kaposvár.
Ide eljuttatandó az előfizetési pénz hirdetési és nyitási részét általában a lap anyagi részét illető minden közlemény.

NÉPJOG.

Előfizetési díj:
Egész évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések folyótatnak:
helyben a kiadóhivatalban,
továbbá Budapestben Hasenstein és Vogler, Goldberger A. V. Láng és társa, B. és ben Hasenstein és Vogler, Opellik Alajos, Mosse Rudolf, Danbe G. L. és társa s Kotter és társa irodáiban.

Megjelenik minden pénteken

Simonyi Ernő meghalt.

A halál rátette kezét. A lélek elszállt, a test összeomlott. A harcznak, melynek vezére volt, diadalmas végét nem érthette meg. A föld, a hová porait temetjük, még mindig nem a szabad, a független Magyarország földje.

Simonyi Ernő meghalt, a gyász első sorban a miénk, a függetlenségi párté, melynek vezére, éltető szelleme, büszkesége volt. A mi veszteségünk pótolhatatlan. Nagyon gyérül azoknak a sora, kik a nemzet nagy szabadság-küzdelmét átélve híven megtartották régi álláspontjukat, s különösen kevesen vannak olyanok, mint Simonyi volt, a ki nem indult jelszavak után, a kit nem ösztönszerű lelkesedés ragadott magával, hanem a bonczoló értelem higgadt meggyőződése alapján hangoztatta mindig egyformán, hogy boldogulásunk, sőt egész nemzeti létünk hazánk függetlenségéhez van kötve.

Mikor elszállt sorainkból az, ki leginkább volt hivatva arra, hogy tolmácsolja a mi érzelmeinket és hirdesse a mi meggyőződéseinket, kiből ékesszóló nyilatkozást talált az, a mi a függetlenségi párt minden hívének mély és belső sugallata: akkor nagyon éreztük, hogy a mi gyászunkat nem szavak ihletik meg. Ha proféta hagyja el népét, senkisésem kölcsönözheti el az illetett nyelvet, hogy közös fájdalmat, közös vigaszt és közös reményt tanácsoljon. Simonyi Ernőről, ki érettünk beszélt, mi csak hallgatni akarunk. De mi éreztük, hogy az a veszteség, mely szívünket megrendíti, nem egyedül a pártembereknek és elvárásoknak vesztesége. Egy hur csendül meg bennünk, mely közös minden ellenfelünkkel. Tudjuk, hogy az ő halálát siratniok kell mindazoknak is, a kik ellen jellemének egész állhatatosságával, szellemének kimeríthetetlen leleményességével küzdött. Koporsóját az őszinte bánat érzésével kell körülállniok mindazoknak, kik csak a magyar haza fiainak vallják magukat.

Bizonyára halál adunk az egeknek, hogy politikai életünknek vésses befolyásai között, társadalmunknak sorvasztó erkölcsi légkörében még akadnak nagy szellemek, kikben az eszmény tüze ki nem alszik. De épen ez eszményi alapon, mely Simonyi Ernőnek pártunk élén vezéri hivatást kölcsönözött, emelkedett fel az ő valódi jelentősége, mint par excellence gyakorlati államférfiúé. Az volt jelleme, a mi mindenkor a valódi államférfiaké, merész és eszményi a nemzeti célok kitűzésében, higgadt és megfontolt az odavezető eszközök megválasztásában. Pozitív gondolkodás és gyakorlati érzés jellemezte benne egyformán az államférfiút és a szónokot, közvetlen feladatokra irányozta mindenkor figyelmét, akár mint pártvezér állott szembe a kormányval, akár mint agitátor, fáradhatlan tevékenységgel szervezte pártunkat az országban. Bármily határozottan tüzte ki a célt, melyre a nemzetnek ingathatlanul törnie kell, sohasem kerülték ki figyelmét az akadályok, melyek utunkat eltorlaszolhatják, egyetlen kérdésnek megoldásában sem felejtette el azokat a nehézségeket, melyek a praktikus kivitel közben szoktak fölmerülni.

A mi parlamentünkben talán senki annyira alapos ismerettel nem rendelkezett politikai kérdések megítélésére, senki nem volt oly teljesen tájékozva a különböző érdekek felől, melyek a nemzetek viszonyait irányozzák, mint épen ő.

Mint szónoknak legerősebb szenvedélye

volt, hogy tárgyának minden részletét kimerítő aprólékosággal világosságba helyezze. Beszédeiben tisztán és szabadon nyilatkozott nagy világ-és emberismerete, a nélkül, hogy elveinek erejét, pártjának álláspontját valaha csorbitotta volna. Üres deklamációnak még csak nyomát sem lehet felfedezni bennük, még ott sem, hol nagy néptömeghez intézte szavát. Nyelve mindig tiszta, egyszerű és világos, egyfelől határozott tényeknek, másfelől határozott meggyőződésnek teljes kinyomata.

Minden izében nemzeti államférfiú és mégis európai szellem a szónak nemesebb értelmében. Mikor nemzeti életünkben még teljes folyamatban van az a küzdelem, hol egyfelől avult nemzeti szokások ellenkezésbe lépnek az általános művelődés szükséges követelményeivel, másfelől ismét modern tanok és nemzetközi viszonyok hamis czéggü dugáru megrojtják a nemzeti élet örök etikai alapját, ő benne megtaláltuk azt a világító vezérszellemet, ki a küzdő ellentéteket önmagában kiegyenlítette, újra felgyújtotta a nemzeti hit szent lángját, és felhatolt vele a tizenkilencedik század kultúrájának legmagasabb nézpontjaira. Utat egyengetett előttünk az idők zavaros labirintjében, biztos nyomot teremtett az összeütköző korok romjai között.

Simonyi Ernő Nyitra-Zsámbokrétan született 1821 december 18 án nemes eredetű és a nyitrai megyei közéletben mindig szabadelvű irányban szereplő elődöktől.

Volt 48 előtt táblabíró, volt guerillavezér, volt tüzérszázados, volt ismét szolgabíró, volt komáromi kapitánus, üldözött és menekülő, magánnevelő és nyilvános professzor idegen nyelven, idegen országban, tudományokból, melyekkel az előtt nem is foglalkozott, kereskedelmi ügynök és olasz legionárius, fotográf és historikus, acélgyártó, cementgyárigazgató, publicista és magyar képviselő, kortes és pártvezér. Ismeretei bámulatosan sok oldalúak és egész a részletekig alaposak. Jártas a magyar jogban, kiváló ismeretei vannak a föld és ásványtan s a vegyészet terén, a magyar történelem adatainak összegyűjtésében egyik kiváló buvárunk, s parlamenti szereplésében bebizonyítja, hogy nagy jártassággal, könnyűséggel tudja kezelni a politika kérdéseit. Mint magyar szárműzőt, nehéz munkával szerzett kenyerét, de azért a tudományokban folyton mivelte magát és hazáját még nem feledkezett. Pedig Széchenyit és Teleki Sándort kivéve, talán senki sem barangolta be Európát annyira mint ő s nagy el foglaltsága mellett ráért néha buvárlatokat tenni külszázági levéltárakban a magyar történiára, kivált a Rákóczi-korra vonatkozó adatok után, melyekből gazdag gyűjteménnyel ajándékozta meg a magyar tudós társaság történeti táráit.

Voltaképeni szereplése 1848-ban kezdődött. Azelőtt táblabíró volt a megyénél, a megyei választásokban többször tevékeny részt vett. Szívvel, lélekkel ama reformerekhez csatlakozott, kik a nemzet fejlődését a szabadelvű irányban végrehajtandó törvényhozási intézkedésekkel és az Ausztriától való függetlenséggel vélték biztosítani.

A márcziusi napok eseményei végtelen öröme hangolták, s egyike volt ő is azoknak, ki Nyitra megyében nagy lelkesedéssel csatlakozott a márczius 15-én proklamált elvekhez, s a ki buzdította a lelkesült fiatalságot, hogy ez elveket még a fegyverrel kezében is biztosítsa.

Az 1848-ik év november havában kapta Simonyi Ernő a megbízást Ujházi Lászlótól, hogy vadász szabad csapatához toborozzon önkénteseket, mit ő ép úgy mint Marsovszky Mór nagy buzgalommal meg is tett.

Simonyi Nyitra megyében, Marsovszky Trencsénmegyében táborozott, de ezeket az önkénteseket már nem küldhette a szabad csapathoz, mivel a december 15-diki szerencsétlen nagyszombati csata után el volt vágva a feldunai hadseregtől és így a toborzottakat fenntartotta a később szervezendő guerilla csapatra, melyet 1849-ben május vége felé csakugyan szervezett.

E guerilla csapat Horváth és Görgey Armin röpülő hadoszlopaival együtt működött egészen a június 20–21-diki perdi csatáig.

Ezután Simonyi guerilla csapata mint ilyen szétomlott, a legénység legnagyobb része honvédnek állott be. Simonyi maga Komáromba vonult vissza, megtartván századosi rangját, melyet Klapka és Ujházy megerősítettek. Komáromban nagy feltűnést okozott abban az időben Simonyi párbaja Czach őrnaggyal, kit agyonlőtt.

Simonyi a komáromi kapituláció után még négy hónapig maradt Magyarországon, ezután Hamburgba emigrált, innét Altonába és később Londonba költözködött át.

Londonban akkor az emigrációban két párt képződött, az ugynevezett burgrafok és a demokratikus párt, melyhez Simonyi is csatlakozott és a magyar emigrációt a francziákkal hozta érintkezésbe, főleg a szélső pártával, Barthélemy Emanuellel, Rougéval, Vidil-Talandierrel és Felix Pyattal, Barthélemyt ő mutatta be Kossuthnál.

Simonyi Londonba érkezésétől kezdve 1850-től 1863 ig igen szerény körülmények közt élt, de itt tökéletesen elsajátítván az angol és franczia nyelvet, egy quaker családnál nevelői állást foglalt el és ott hat évig maradt. Ezután Franciaországban nyereséges üzletekbe kezdett, és takarékosága által igen tekintélyes összeget szerzett magának.

1860. elején Bridge-Woaterbe ment, hova magántanárnak hívták meg. Itt két évig maradt, 1862-ben Chieffieldbe ment, s ott a híres acélgyáros fiát tanította mint nevelő. Ezekkel aztán Párisba ment, hol nemcsak növendékeit iratta be az egyetemre, hanem maga is beiratkozott, s különös előszeretettel tanulmányozta a geológiát.

Ezután Párisban egy ideig a photographiával, majd a cementgyártással foglalkozott mindaddig, míg a „Tourtois et Saus“ gyár képviselőjének kérte fel. Mint e gyár megbízottja évenként kénytelen volt beutazni Spanyol, Olasz és Németországot.

Üzleti utazásai alatt sem feledkezett azonban meg arról, hogy magyar, mert mindazon nagy városokban, melyekben megfordult, szorgosan kutattatott a könyvtárakban, s kereste ki főleg a Rákóczi-korra vonatkozó adatokat.

Ezeket az adatokat később, — midőn külföldről hazatért — a magyar akademia megbízásából két kötetben összegyűjtve ki is adta.

Rendkívül érdekes és becses könyvtár maradt utána hátra. S daczára annak, hogy csak ritkán tette gondolatait papírra, hátrahagyott csekély kézírata között van egy „Tanulmány a Pragmatica Sanctiőről.“

A függetlenségi párt vezérét tisztelte benne. Népszerűsége igen nagy, 1868. májustól kezdve minden országgyűlésnek tagja, a legutóbbi országgyűlésre három helyen is megválasztott, egy helyen épen magát Tisza Kálmánt, a kormány elnökét s a magát szabadelvűnek nevező párt vezérét buktatta meg. És pedig épen Debreczenben. Sajátságos balszerencséje volt a képviselői mandátummal. Háromszor választották meg, míg végre a parlamentbe bejuthatott. 1848-ban a nyitrai megyei privilegyei kerület választotta meg először, de választása megsemmisítették. 1861-ben ugyanaz a kerület újra megválasztá, ekkor meg a kormánytól nem kapott hazatérési engedélyt, s mire ennek daczára is bejuthatott volna: akkorra meg szétverték az országgyűlést. Végre a baranyamegyei német-üröghi kerület mandátumával 1868. májusban csakugyan bejutott a képviselőházba.

A képviselőházban, melynek mig betegeskedése meg nem akasztá a rendszeres tevékenységben, egyike volt nemcsak legtevékenyebb és legszorgalmasabb tagjainak, hanem a parlament tanácskozásai vezérszónoklatai alapos és sok oldalú tanulmány mellett, az angol parlament legmagasabb beszédek színvonalán állottak. Legfényesebb beszédeit a deákparti pénzügyi és közgazdasági politika ellen tartotta. E beszédeknek mindenike igazi feltűnést keltett, s a ház pártkülönbség nélkül nagy figyelmet szentelt e nagy ismeret-gazdaságról és éles ítélő tehetőségről tanuskodó beszédeknek. A rossz pénzügyi politikának és pénzügyi korrupciónak a legavatottabb, de egyúttal legbátrabb és legelkeseredettebb támadója volt.

Gyomorbaja már évek óta bántotta. Gyógyfürdők használata és erős akarata azonban fen-

tartotta, s még a jelen országgyűlés kezdetén is megjelent egypárszor a parlamentben. De betegsége minduntalan ágyba kényszeríté, úgy hogy utóbb minden megjelenése egy egy ünnep volt a házban, óvácziókra szolgáltatva alkalmat a függetlenségi pártnak. Végre az ősz vége felé Fiumébe volt kénytelen menni s a telet is ott töltötte. A tavasz azonban a várt javulás helyett rosszabbulást hozott. Simonyi élete nem volt többé egyéb, mint napról napra való haldoklás. A halál bizonyos volt, csak bekövetkezésének ideje volt kérdés.

A mily nyugodtan tűrte hosszú betegségét, oly nyugodtan halt meg. A katasztrófa bekövetkezését bámulatos életével sokszor küzdte le akkor, midőn orvosai csak órákhoz kötötték életét. Az utóbbi napok küzdelmei alatt gyakran elvesztette eszméletét, szemei megüvegesedtek, ereje annyira elhagyta, hogy a nagy erőlködéssel megkezdett társalgást abban kellett hagynia. A hanyatlás február közepe táján állott be, ekkor kezdett elkivánczolni lakásából, föl az abbáziai hegyek közé, egy barát klastrom tájára: „Ott — ugymond — egészséges levegő van, mert ha nem lenne az, bizonyára a szerzetesek nem laknának ott. Ők tudják legjobban kiválasztani lakhelyüket. Oda megyek, ott meggyógyulok.“ A végnapjait élő tüdővészesei rendszeren elkivánczoltak régi lakhelyükről. Febr. közepe táján erős láz vett rajta erőt, melynek megszűntével oly aggasztó gyengeség fogta el, hogy végóráját elérkezettnek hitték. Éjjelenként viaszszint öltött arca, lélekzete csaknem megszűnt, csak a melléből néha feltörő mély hörgés mutatja, hogy még él. — Midőn magához tért, panaszkodott az erős gyomorkatharusról, mely őt oly erősen megkínoszza. „Régi krónikus bajom, semmi más, semmi egyéb, no de az egész csak átmenet a gyógyuláshoz.“ — Legutóbbi időben gyakran megszállta az utazás vágya. „Nagyon szeretném Kossuth Lajost meglátogatni; hiába, nem jutok hozzá“ — mondá benső barátjának, Helfy Ignácznak. Helfy, ki látogatása alatt nagyon meg tudta vigasztalni, a legjobb hatással volt a betegre. Mintha csak a látogatásból merítette volna már-már kialvó életének új erejét. — „Ne aggódjál semmit, barátom, jön a tavasz, s nemsokára ismét köztünk lesz.“ — „Remélem, válaszolt Simonyi, hogy úgy lesz s ez időt annál is inkább óhajtom, mert ez alkalommal néhány fontosabb javaslatot fogok a párt elé terjeszteni.“ Helfy távozása igen fájt neki. Az elválás mindamellett nem gyakorolt rá oly fájdalmas hatást mint barátjára. Ennek szemeiben a reménytelenség könnyei csillogtak fel, a betegnek a viszontlátás reménye adott erőt. Simonyi Ernő jellemét eléggé illusztrálják azon szavak, melyeket hasonlóképp barátjának mondott: „Ha egy-két hó múlva föl nem gyógyulok, erkölcsi kötelességemnek tekintem a mandatumot letenni.“ Mire Helfy képviselő azzal vigasztalta, hogy erre nem lesz szükség, mert hisz ugyis meggyógyul, de meg különben sem szabad ezt tennie, mivel a betegeskedés nem oly „foglalkozás“, mely inkompatibilis lenne a képviselői állással. A beteg az első időszakban gyakrabban sétálgatott az

abbáziai viruló utakon, később azonban, midőn ereje megfogyott, legtöbbször karos székében töltötte óráit. Eleintén, mondhatni sokat olvasott, ha pedig elfáradt, rokona Zelenay Ottilia, ki oly ritka önfeláldozással ápolta, olvasott föl neki. — Utolsó időben már nem volt képes olvasni, szemei annyira elgyengültek, hogy a betűket nem tudta megkülönböztetni egymástól. Nagy örömet talált abban, ha a karos székéből a lakása előtt elterülő gyarnerói öbölre tekinthetett. Gyakran hosszabb ideig gyönyörködött a festői kilátásban, szemlélve az ide és tova ciráló hajókat. Csöndesen, szótlánul merengett ilyenkor s merengéséből azt lehetett következtetni, hogy lakja mélyén az elválás gondolatával foglalkozott. A látogatókat mindig nagy örömmel fogadta, a legutóbbi napok alatt láthatólag terhére volt a látogatás. Tegnap este erősen kezdett melle hűrogni, mind a mellett a hozzá intézett kérdésekre így felelt: „Jól érzem magam, nincs semmi bajom.“ Álom egész éjjel nem jött szemeire, de azért a legkisebb türelmetlenséget sem árulta el, s csak néha tekintett megtört szemeivel az ápolóul mellette lévő apácára. Éjjelkor oly rosszul lett, hogy az ápolónő a katasztrófa bekövetkezése miatti aggodalmában hozzátartozóit is fölkelte. Reggel valamivel jobban lett, szóhoz juthatott, sőt keveset társalgott is. Halálának közeledését mintha csak érezte volna. Midőn ugyanis János testvére és Zelenay k. a. kednek reggelén Fiuméba mentek, arra kérte őket, hogy ne maradjanak oda soká. Távollétük alatt a legkisebb zörgésre az ablakhoz küldte az apácza ápolónőt, hogy nézze, vajjon csakugyan megjöttek-e. Egy órájában hazaérkeztek hozzátartozói, minek nagyon örülni látszott. Kevés vártatva, velőt, aspiokt és cognakot kért, mikből azonban csak nagyon keveset volt képes elfogyasztani. E pillanatban kezdődött meg halálos küzdelme, mely alatt nem veszté el eszméletét, s bámulatos nyugalmat tanúsított. Midőn ugyanis az ápolónője balkezének ütérét megtapintá, ő saját jobb kezének ütérét fogta meg, aztán intett kezeivel. Midőn Zelenay k. a. könyekre fakadt, halk hangon suttogá: „Legyen nyugodt!“ Ez volt utolsó szava. Három erős és fájdalmas sóhaj után örökre behunyta szemeit.

Az elhunyt arca ugyanazon nyugalmat és méltóságot fejez ki, mely életében sajátja volt. Abrázata nem változott el, haja és szakála azonban csaknem tiszta fehér lett. Fekete szalonruhában feküdt halottas ágyán. Két oldalt a valescai plébánia által küldött ezüst kandelláberekben viaszgyertyák égtek lábainál; viaszárga kezei a szent ovasóval, egy kis asztalon díszes virág koszoru volt elhelyezve, melylyel Zelenay Ottilia kisasszony, ki őt a végsőig oly ritka önfeláldozással ápolta, áldozott emlékének. A kitűnő hazafi halála Fiumében a legnagyobb részvétet kelté föl. A beszterelés csütörtökön délelőtt történt Abbáziában, mely alkalommal egy külön gőzösön mentek tisztelői a végtisztesség tételre Abbáziába. A holttestet a boldogultnak saját kívánsága szerint Fiuméba vitték s onnan Zágrábon át vasuton Budapestre szállíták.

Az országgyűlési függetlenségi körnek erkélyéről 27-én esti 7-rától kezdve gyászlobogó

jelenti a nagy veszteséget, mely a függetlenségi pártot érte. A kör éppen befejezte értekezletét, midőn jött a gyászír. A párt másnap este tartandó értekezletén készült határozni az iránt, mi módon adja meg a maga részéről is a végtisztességet az elhunytaknak. Simonyi Ernő hült tetemeit az eddigi megállapodás szerint Budapestre hozzák itt állítják fel a ravatalt, mely fölött azután Irányi Dániel fog a párt részéről gyászbeszédet tartani. Budapestről a holttestet Nyitra megyébe Zsámbokrétre viszik, hol családi birtoka volt, s ott eltemetik. A temetésre a függetlenségi párt részéről nagyobb számú küldöttök fog lemenni.

KÖZÜGYEK.

Szalay Imre orsz. képviselő május hó első felében körutat fog tenni a lengyel-tóti kerületben, választói között. A mióta e hír elterjedt és valónak bizonyult, a polgárságnál — írják nekünk — vilányként fölpezsdült a hangulat, alig várják, hogy szeretett képviselőjüket mentől előbb személyesen üdvözölhessék a kerületben.

Kidobott milliók.

Az intéző hivatalos körökben már megálapították a Balkán paczifikációjának költségeit. A háborút, mint a katonák hivatalos nyelven nevezik, augusztusig fenn kell tartani, a mely öt-hat millióba fog kerülni. Ebből az következik, hogy a felkelésről terjesztett hírek nem valami alaposak, mert a generális urak maguk sem bíznak valami erősen, az eddig kivívott győzelmekben, mert különben lehetetlen volna, a háborút majdnem még egy felesztendőre kilátásba helyezniük.

A demobilizáció tehát csak őszre volna várható, a melyen tul még rendkívüli kiadásokra három millió forintot fognak kérni. A felkelésnek tisztán háborus része nem kevesebb, mint tizenhat millió forintba kerül, föltéve, hogy a demobilizáció őszig keresztül vihető. Tizenhat millió forintot dobtak tehát ki eddig a nemzeti vagyomból egy kalandos vállalatra, a mely még a legjobb esetben is, ha t. i. Bosznia és Hercegovina csakugyan megmarad Ausztriának, hiába kidobott pénz, mert a tartományok egyáltalán nem olyan adóslapok, a honnan vissza lehetne kapni a befektetett tőkét, és nemzetgazdasági szempontból sem olyan természetűek, hogy az országra bármely gazdasági irányban hasznosak volnának.

A paczifikáció és a demobilizáció után, következik a felkelés drágább része. Ha már egyszer elfoglalták a tartományokat, ha már egyszer elfoglalták, feláldoztak annyi embert, annyi pénzt, bizonyos, hogy a tartományok megtartása szempontjából mindent el kell követniük,

TÁRCZA.

Atya és fia.

A „Czargyilkos“ című regényből, melyet a nihilistákról két év előtt lapunk szerkesztője írt, nemrég bocsátott szét már a második kiadás. Ennek harmadik kötetéből (a mű négy kötetből áll) szól a kis mutatvány. A czár titokban meglátogatja az elfogott nihilistákat, azok közt Dubrovin Osszip herceget, ki neki természetes fia. Osszip szereti Nejszkeja Nadeját, de nem tudja azt, hogy ez meg a czárnak természetes leánya. Apa és fia közt lefolyt jelenet egy része a kis mutatvány. —

„Ennek a szép közbeszúrásnak az elmondása után Serveri herceg csak meghajtottta magát a czár előtt és nyugodtan hallgatott. Mint a ki a dolgot elvégezte. S a czárnak is úgy látszott, hogy ezt a tárgyat itt, ezen a helyen, tovább folytatni fölséges. Egyelőre elég, a mit tud.

De hát: quid tunc?

Mi történjék most?

Mert az, hogy az a „rab“ megvallja, hogy ő nem rab, hanem szabad ember és még hozzá herceg és csak azért van itt vasra verve, hogy a czárral négy szem között beszélhessen, és a czár őt meghallgassa, és a czárnak a fülebe haszontalan lomként összehordja-szidja a birodalom második urát, a titkos rendőri osztály főnökét s a czár legbizalmasabb emberét, Dewetlent, — hát az igen szép dolog és épületes tapasztalat-tevés. Hanem csak hogy ez által a herceg még nem jut ám ki abból a lánczából és abból a szobából, sőt ott rekedhet ő igen könnyen, a mint most már előtünk is tudva van.

Mert ha a czár meghagyja, hogy a herceg helyett a tábornokot csipjék be, hát látnivaló, hogy abból nem okvetlenül az fog következni, hanem talán épen az ellenkezője. Hogy még nagyobb kasamátába tesszik a herceg urat,

és a tábornok ur, az meg talál magának utat és módot, hogy kiszabaduljon a veszedelemből.

A czár előtt mint egy iszonytató chaos felül lebbent föl a fátyol erről a rejtelemről.

Ilyen dolgok történnek hát az ő nagy birodalmában? Már most aztán kezdte megérteni, hogy a varsói nagy bírói „tévedések“ folytán hogyan jutott oly végelkeseredésre a nép!

Hogy a podoliai nagy „adónyuzás“ miatt hogyan forrt föl a forradalomig a lakosság vére s hogy a nép ott a czirkuszban miért maradt néma, mikor a czárt és családját meglátta.

Néhány percznyi idő alatt nagyon sokat gondolt. Talán soha annyit az a fölséges agy. S végre, mikor már egy kissé rendezte gondolatait, csak akkor bucsuzott el Serveritől és indult el tovább Dubrovin Osszip felé.

Dubrovin Osszip felé!

Serveri egyelőre csak ott maradt egyedül. Oh! Hogyha most Dubrovin Osszipnak a szívét is odáig tudná vezetni, hogy az is föltárná előtte, elmondaná az iszonytató részleteket, a mik az ő szívét odáig keserítették, hogy egy éjjel titokban megjelenjék a czár hálószobájában és alávaló orgyilkos módjára tört irányítson a czár szívének: azzal aztán csakugyan meg volna oldva a birodalom békéjének föntartása érdekében szükséges föltétel.

Annyi köny fog száradni Oroszországban, a hány vallomást Dubrovin Osszip tesz. S annyi család feje fölül veszi el a rettegést, a hány őszinte panaszt mond a czárnak.

Nem nagy bizalommal, de mégis reménytel indult az ifju börtönéhez. S mikor Serveritől kiért, volt ereje, hogy a legnyugodtabb arccal így szólt Dewetlen tábornokhoz:

— Ez az ember el van-e ítélve, tábornok?

— Még nincs, fölség, — felelt a tábornok.

— Makacs fő, de alapszabályban talán nem rossz. Majd gondolkozom sorsa felől.

S azzal tovább indult.

A kulesár Dubrovin Osszip börtöne felé vezette őket.

Osszip, a szolga előtte való esti figyelmeztetése után gyanakodott, hogy a czár meg fogja látogatni, annál is inkább, mert hogy a börtönök legtisztességesebb helyiségeibe vitték át, a minnek más okát ő nem tudta adni.

Sígy mikor a czár megérkezett, már Osszip ébren volt. Korán reggel fölkel. Egész éjjel alig is hunyta be a szemeit.

Híszén ő már a halálra készült. Azt hitte, a siralomházba van.

A czár itt is, mint a másik két rabhoz egyedül ment be. A kíséret kívül maradt az ajtó előtt.

Mikor beérkezett, Osszip fölállt.

Keze gyöngén meg volt vasalva, de úgy, hogy azért eléggé mozoghatott.

Amint a czár bevonta magamögött az ajtót, a herceg holtalványan megfordult és mereven megállt az ablak mellett, úgy, hogy még egy idege se ránduljon meg a czár előtt.

Nem ő, a herceg, hanem a czár volt elfogulva. Annyira elfogult, hogy alig talált szavat a herceg megszólítására.

— Hogyan érzed magad, fiam? — Ez volt első kérdése, halkán, vontatva.

— Bármily tündöklő is a nap, homályosul, ha lefelé halad! — válaszolt a herceg kimérten. — Ilyen az én kedélyem világa, fölség.

— Hát nem bizol-e többé engesztelékenységekben, fiam? — kérde a czár, gyöngéd jóindulattal közelítve az ifju felé.

— Az én reményem eltűnt, mint mikor a torony lámpája éjnek vad zivatarja közt ellobban és a hajóst a hullámok kavargó örvényi és égbenyuló sziklák közé ragadják. — Lemondtam a menekvésről. — Felelt a herceg hidegen.

— Elhagyott volna-e önérted?

Osszip végtelen keserűséggel mosolygott vissza a megjegyzésre, szinte látszott, amint keblében egymást érik a legkülönfélébb indulatok.

— Az én önértedem? — kérde. — Mi is az önérted? — folytatta eltorzált arccal és vég-

hogya a békességet biztosítsák. A béke biztosítása pedig a háboru előkészítéséből, vagyis erődítmények emeléséből, várak és bástyák építéséből áll. Csupán a hercegovinai erődítményekre ötszáz ezer forintot fog majd a közös hadügyminiszter kérni a delegációktól. Ez az összeg azonban még csak foglalóra is kevés, és ha már egyszer benne lesznek a munkában, akkor majd könnyebben fogják kivásálni a többi.

Bosznia és Hercegovina budgetje évről évre csak emelkedni fog, mert még csak ezután jönnek igazán a költségek, a különböző hivatalok és bíróságok szervezése, állami épületek emelése, országutak kimérése és felépítése, vasutaknak katonai szempontokból való felállítás, az a tőmérdek pensió, és tisztviselő, a kik majd el fogják özönlenni részint Csehországból, részint Morvaországból az új tartományokat; és ezeket az összegeket mind nekünk, mind a mi pénzeinkkel fogják kifizetni.

Nem lehet helyeselni azokat az intézkedéseket, a melyeket Ausztria a Balkánon való tökebelefektetésekre nézve tesz. Határozottan téves és a nemzet érdekeit lábbal tapodó eljárás olyan országokra milliárdokat költeni, a melyeknek közjoga, vallása szabályozva, megállapítva nincsen. Nem volna-e okosabb, ha a nemzet vagyona idehaza költenék, várak helyett iskolákat, kaszárnyák helyett kórházakat építenének? Sokszor mondtuk, mondjuk most is, hogy minden krajczár, a melyet azokra a boldogtalan országokra költenek, kidobott pénz, a mely bennünket szegényebbé tesz.

H I R E K.

— **Az évnegyed végével tisztelettel** kérjük az előfizetések szíves megújítását és a netaláni hátralékok beküldését. — Helyben a szokásos előfizetési nyugták a jövő hó első felében hordatnak szét.

— **Egy rendszeres segédszerkesztői**, fizetési állás üresedésben van. Pályázók bővebb felvilágosítást a szerkesztőségben kaphatnak.

— **Zsubori István** kaposvári kir. törvényszéki jegyző N. Kanizsára kir. a l j á r á s b i r ó n a k neveztetett ki.

— **A kaposvári adóhivatal** területére alakított folyó évi adókövető bizottság elnökévé a pénzügyminiszter által id. Csorba Ede ur neveztetett ki. Az egész megye területére működő felszólamlási bizottság elnökévé a belügyminiszter id. Folly József kir. tanácsos urat, eme bizottság tagjaivá pedig a pénzügyminiszter ifj. Csorba Ede és Kapotsffy Jenő urakat nevezte ki.

— **Megtörténhetik**, hogy a nyárra ismét szintársulat nélkül maradunk. Legalább t. i. olyan szintársulatot kapunk megint, a melynél pár fokkal

telen nagy keserűséggel. Oh, hiszen ha önértében fekszik a szenvedés jutalma, gúny ez, csár, mint halott képén a pirosító festék. — Gyermek-bábu és hajlós csemete, megszokik a jóra és a rosszra, ilyen az önértés. — Én nem erre a világra születtem! — tette utána ihleten és elborult arccal fordult el.

— Nem-e? — kérdé atyailag a csár. — És mégis miért született hát meg? Szerencsétlen!

— Merész, való, azon okoskodni, miért keltezett a nagy világ, — felelt a herceg ábrándosan. — Nyomorult élet, kor, tized, hát ebbe születtem vón? Anyai mosolynak földi mennyországát nem élveztem soha; apai szavaknak nyájás hangját alig is valaha; ki lettem vetve bár biborban a világba, mint szülei vétkes tilalom-fája és világi előítéletek szegénykőve, s örök vágyban, örök sóvárgásban elérhetlen cél után kell, hogy őrzitsen tudatom. — Ezért élek-e hát?

A csár elkomorult. Szívébe mintegy keserű álom emléke lopózott a herceg minden szavára...

— Tudod-e hát, gyanítod-e sorsodat herceg? ...

— Ha tudom-e csár?! Én nem vagyok isten, hogy azt tudjam. De szívem érzelmét már ismerem, és attól ...

— Feledni fogsz, én azt akarom.

— A szerelem, mely az én szívemet eltölti, nem járja le magát és nem lanyhul el soha, csár. A tüzet hamu borítja, de a csillagot nem. Gyűlölni anyyi, mint gyűlölni halálig, de szeretni anyyi, mint szeretni az életen túl is, szeretni örökre, hisz' e nélkül szeretni oly gyötrelmet volna a világon.

— S te így szereted őt, gyermek? ...

... Osszig herceg egész megrázkódott, úgy megillette e kérdés, csak most vette magát észre.

— Én? ...

Csak ekkor látta, hogy minő ténre tévedt atyja előtt.

jobb a semmi. Bogyó, ki az engedélyt megkapta a egész a mult hétig készült Kaposvárra, megváltotta szándékát és Sopronba a fog menni a husvét után. Hiszszük, annak idején többen is szerettek volna eljönni, az engedélyt Bogyó vette ki a most megint megtörténhetik, hogy utolsó percbe a me nekől szerény bódéokba valami nagyon is gyarló igazgató.

— **Pfisterer Lajos** urat, a nagy-atádi járás kitiünő albiráját szemelték ki a kaposvári törvényszéknél üresedésben levő ügyészi állásra, — a mint biztos forrásból értesülünk, — kinevezése a napokban napvilágot lát.

— **A szigetvári járásban**, mint velünk tudatják, néhány helyen gyakoribb himlő-tüneteket észleltek, mivel szemben a szükséges intézkedések azonnal megtétettek.

— **Tolnamegye** legtermékenyebb részéből a kapos vizmentről azon szomorú értesítések fe kűsznek előttünk, hogy az egerek sok kárt tettek a buzavetéseken és még most sem pusztulnak ki; pedig majd minden gazda használja a phosphor vagy arzenikkummal készített pogácsákat, de kevés sikerrel.

— **Somogy megye** területére az első magyar általános biztosító társulat — mint értesülünk — fö ü g y n ö k s é g e t állít föl.

— **Rövid hírek.** A baranyamegyei vöröskereszt egyletnek ezidő szerint 554 tagja van. — **Pécsen** Tamási József népszínművész mult héten pár darabban föllépett.

Biztosítsunk.

Megjött a tavasz. A tavasszal megindulnak a tüzbiztosító-intézetek utazó ügynökei, mint méhek, melyek virágról virágra szállva gyűjtik a mézet.

Csak hogy ezek nem mézet, még csak nem is csengő pénzt, csak tömeges aláírásokat gyűjtögetnek.

Lehetetlen felháborodás nélkül nézni némely társulat ügynökének eljárási módját, melylyel, mint pók a szegény döngicsélő legyet, úgy iparkodik befogni a szegény földmives embert, ki amugy is gyöngye a terhele sulya alatt s könyörtelenül a filibé dörgi boldog-boldogtalannak, vezényszavát, melyet az intézet general-direktora adott ki utitársul számára: „biztosítsunk.“

Biztosítsunk! Igenis biztosítsunk, ez legyen jelszavunk nekünk is és pillanatig se feledjük felvilágosítani a tanácsunkra szorult szegény népet és legyen lelkiismeretes kötelesség megmagyarázni a tudatlannak a biztosítás áldásos voltát.

Csak hogy azt se feledjük el megmagyarázni a hozzá nem értőnek, hogy mi nem szorultunk minden társulatra, kik sok furesa biztosítást ajánlanak „előnyösebbség“ czimén

... Hanem a csár megkapta abban a pillanatban az ifju remegő kezét és szinte eltorzult, rekedt hangon, fölriadvá kérdé tőle, újra:

— S te, Osszip Nadeját így szereted?

— Hogy szeretem-e? — ismétlé iszonyú szenvedés melancholikus hangjával az ifju. — Oh! Nadeja! Nadeja! — rebegé, a megsemmisüléshez közel. — Gyémánt lapra kellene írnom a nevedet és lepkeszárnyak sugárfövenyét használnom hozzája, hogy méltón megsirassanak az emberek, ha valaha nem leszesz! ...

— Ember! Örült! — kiáltá ek or iszonyú megindulás hangján a csár, ellökve magától az ifju kezét és eléje állva a közvetlen közelbe, mint a párducz. — Tudod-e, mit beszélsz?

... A herceg megrettent az öszülő ember iszonyú szavától és tekintetétől s megdermedve állott meg a helyén, mint a megtébolnyult.

Vériagyasztó jelenet volt. Meghült a kettőnek vére az erekben.

— Fiam! — rebegé a csár a fuldokló zokogásig elkésereedett hangon és befogta egyik kezével az arcát, s a másikkal szívéhez üelte az ifjut.

— Atyám! — sóhajtá fölindulva a herceg iszonytatón, miközben köny csillant a két szemé pilláján.

— Szét tudod-e tépni atyai szívemet e hideg makaességgel, amelyet így tanusítasz irántam? — kérdé a csár.

A herceg befogta szeméit, hogy ne lássa a csárt. Ugy érezte, hogy keblében örületes lévvél dobog a nyomorult, szernesetlen szív, e kegyetlen husdarab ...

Oh! Miért is nem lett az a szív merev kövé, miért is nem vált érzéketlen aczéllá ebben az órában!

És sokáig, perczekig, csaknem alélva állott ott az atya és fia. Az atya igen, a csár és az ifju, Dubrovín Osszip herceg ...

A mindenható ur, és az a — rab.

a hozzá nem értő közönségnek, magyarázzuk meg azoknak, kik ezt nem értik s világosítsuk fel őket, hogy igenis támaszkodhatunk kipróbált intézetek szoliditására.

A biztosítás csinját-binját megismertetni különösen a községi jegyző és tanító urak volnának hivatva és ha ezen urak megtennék, mit tenni morális kötelesség, úgy elkerülhetővé válnék az, hogy sok szegény, nyomorult ember anélkül, hogy felfogni képes volna jelentőségét a biztosításnak — oly intézet könyveibe jusson, melynek nyelve nem magyar és mely máskép nem számol, mint idegen nyelven s a magyar pénzt megismerni sem akarja máskép, ha csak írónnal rá nem írja: „platy deset Zlatyie.“

Biztosítsunk, de maradjunk itthon s ne küldjük azt a néhány garast idegen pénztárákba, honnét azt soha, de soha vissza nem kapjuk, s hol a mi saját pénzünkkel agitálnak ellenünk s bennünket bántalmazni meg nem szűnnek egy perczig sem.

Ha a községek érdemes jegyzői és tanítói figyelembe veszik e néhány sort, ugy mindenesetre el lesz vágva utjuk azon bizonyos ügynök uraknak, kik már-már szállingózní kezdenek a községekben s boldog boldogtalant agyonboldogítani akarnak biztosítási boldogsággal.

Egy kis pótlék.

Nem magához a Szigetvárott lefolyt képe-elhelyezési ünnepély meritumához, melyről bő információt adni ismételve igyekeztünk olvasóinknak, hanem a szép napnak e g y ü t t v é v e o ly szép emlékéhez mintegy toldalékol sok mindenféle aprólékot sorolhatnánk még föl. Alkalmilag talán megteendjük. Reflektálni mindenesetre fogunk azokra a savanyu-képü megjegyzésekre is, a melyekkel az ünnepélyt itt-ott kisérgetik, úgy látszik, nálunk a zajtalan, komoly tevékenység és valódi érdem, példányzerű politikai jellem megbecsülését és kitüntetését ma már némelyek furesa és helytelen dolognak tekintik. No hát, hiszen ebben még nincs oly sok furesa, de majd szólunk felőle valamit.

A kedélyes banketten elhangzott szép szónoklatok közül ismertettük már a legnagyobb részt. Nagyhiányu volna referádánk, ha pótlólag nem közölnék a Szabó Kálmán villanyozó toasztját, persze, hogy ez a hideg betű még csak a sejtelmet is alig költi fel ahhoz a frenetikus hatáshoz, a melyet a beszéd ott felköltött. Efféle formán emlékszünk rá:

A pártusok ellen viselt harcából Palaestinába hozza vissza fáradt hadait a római császárságra lépendő Hadrián.

A nehéz hadjáratban megviselt, megfogyasztott császárgárda a paskhák ünnepe előtti napokban érkezett Jeruzsálembe.

A világbírodalom trónjára lépendő császárjelölt elmélázva járkál kelet e híres városa utcáin, midőn véletlenül a templom kerítése elé ér.

Gondolataiból egy csodálatos bús, méla, panaszos ének hangja veri fel. E dal siratja a megalázott Sion, — a megfertőztetett templomot, — a leölt Ur szolgáló halálát, a rabláncra fűzött népet és jajjal kiált a Dávid házából születendő harcziás megváltó után, a ki késik megboszolni a választott nép nyomorgatását.

Az eszes római hallgatózik és várja a dal folyását. Lelkében felélednek büszke hadai, sulyos veszteségei, mit azokra Syria városaiban a zsidók alattomos lázítása és vallási rajongása mért.

Sütét gondolatok és tervek készülnek szívében, — midőn egyszerre a templom kerítéséből elébe lép egy öreg levita.

A levita az előkelő romait megösmerve egész szolgáló alázattal hajlik meg előtte.

Hadrián megszólítja őt: Mondd meg nekem öreg szolgáló — miért éneklitek a jajgató gyászdalt népetek szolgasága és pusztulásáról, — hisz Ninive és Babylon hatalmas uralkodói, kik népeteket rabláncra fűzték, már rég porba tértek, és a büszke paloták városai, hol népetek virága szolgaságban sorvadtt — ma már romhalom. — Róma, mai uratok — nem rontja el templomaitokat, nem fertőzi be szent edényeiteket és nem gyilkolja le áldozó papjaitokat. — Diadalszekerünk elé nem viszünk benneteket ravasz ktfárok, megfizetitek a kirótt adót, tartjátok helyőrségi hadainkat, és ezért saját törvényeitek szerint igazgatjátok magatokat.

Miért üvöltöttek tehát e vészaldalt, poltron sakályok?

Az öreg levita ekként válaszolt: Hatalmas hódító! Te, kinek minden lépéseden egy-egy új diadal és minden tavasszon új babér terem, te nem érted azt, hogy szegény

népemnek mi fáj? Te nem fájlalod e ma meg-alázott faj elhervadt dicsőségét, — mert nin-csenek köztünk véreid. Látod, mi énekeljük régi szenvedéseinkre emlékeztető dalainkat és a szent ünnepekhez ezzel készülünk.

Mi öregek átvettük ezt mint gyermekek a régi öregektől, és átadjuk gyermekeinknek, kik azt ismét tovább adják, hogy az ivadékról ivadékra száll.

Ezen emlékezés a multakra — figyelmeztetés a jelen kötelmeire és biztatás a jövőre.

A multak fájdalma a mi szerencsétlenségünk, annak siratása a mi jogunk és ha énekeljük babyloni fogságunk gyászdalait, az Róma álmát nem zavarja meg. — — — Eddig van a levita keserve.

Régi dalaink barátim, mik emlékeznek híres vezérek dolgairól — viselt száműzetések keserveiről, örök ereklyeink, mik ivadékról ivadékra szállanak. E dalok túlélték népünk sok sanyargatói nevét.

Ezen ereklyék tanítják, hogy a küzdelem örök. A harc tere, arcvonala, a vezérek nevei változnak, — de az aspiratio — a hit egy és ugyanaz a miért a zászló leng, és a dal riad. Az Árpádoktól a mai napokig. Ez népünk, és országunk jogai és függetlensége.

Ha lehajlik a zászló Mátyás földén, ha a kürt elhallgat a Kárpátok közt, — ha a kardot hiu békekötések kicsavarják a harcölök kezéből — s újra riad a felső tiszta vidéken Rákóczy dala, leng a zászló, és a szabadság dala zeng, a kurucz és labancz utolsó fegyver csillogása elhalványul, — mig újra felriad a Talpra magyar és így folyik örök változatával az időnek a megújuló Hunharcz — új nevekké régi fájdalomakért.

A nemzet ősjogai atöröklöttük a küzdelem köteleességét és megértjük a régi éneket, habár Babylon vizeinél nem is ülünk fogságban.

A régi énekek emlékeért, a jövő reményeért, a hitért, mely éltet bennünk nemzetünk felvirágzása felül őríttem e po harat.

NÉPGAZDA.

— A budapest pécsi vasut engedményese az osztrák hitelintézet és a magyar által. hitelbank, melyeknek mérvadó befolyásuk van a pécs-barcsi vasut igazgatásában is, a nevezett vasutak ültetvezetését egyesíteni szándékoznak, úgy hogy a mohács-pécsi vasut hozzácsatolásával, melynek üzlete már ma is egybe van olvasztva a pécs-barcsi vasu téval, több mint 300 kilométer hosszú, összefüggő vasuti hálózat nyeretnék, mely mint összekötő kapocs egyrészt a főváros, másrészt Mohács és Barcs, illetve a Duna és Dráva közt fontos szerepet volna hivatva játszani.

Modern eszmék.

Ugy látszik itt-ott megértettük a kor intő szavát! Minden téren, a társadalom minden rétegében csoportosulnak az erők, társulnak az érdekek az önségely alapján.

A 60-as évek előtt alig találtunk Magyarországon egy-két együletet, az is „Casino” volt. Most minden tudománynak, minden szakmának, minden iparágaknak országos egylete van.

És így is kell lennie. Egyes erők különválva elvesznek, összeforrvra csudákat mivelnek. A gőz a levegőben szétereszteve láthatatlanná válik, mig összegyűjtve a leghatalmasabb erőt képviseli.

Hanem van még egy tér, hol az egyeseknek szövetezniük kell, hol minden községnek, minden vidéknek csoportosulni kell.

Nagyon sok község van hazánkban olyan, hol éveken keresztül marhahust nem fogyasztanak, mert marhát nem vágnak. A falusi nép nyáron aprómarhát, szárnyasokat, télen sertést fogyaszt; marhahust csak úgy, és akkor, ha valamely gazda marhájának lába tört, vagy ha megbált marháját le kell vágatni. Az illető szaktudósok pedig azt állítják, hogy a marhahus fogyasztás a civilizáció egyik hőmérője. Annyi bizonyos, hogy az emberi test fentartására, külső idomára s a kedély minőségére roppant befolyása van a táplálkozás minőségének. — S azt tapasztalni lehet, hogy a száritott hal-évkészítmő, a nyers hússal élő vad indián, s a marhahust evő európai között, valamint a test külsejére, úgy a szellemi életre nézve is nagy különbség van. A táplálkozásnál nem nélkülözhetjük sokáig az egészséges marhahust, ha csak testi szervezetünkben különböző zavarokat előidézni nem akarunk.

Magyarország külföldre viszi buzalisztjét — s a magyar nép egész télen át eszi a málenykeret. Kiviszi a vágómarhát s a marhahust Bécsbe, Londonba — s itthon nem eszik marhahust. Mintha épen az egészséget bordának ki tölünk külföldre.

Az is bebizonyított igazság, hogy a magyar falusi nép satnyul, — a hiányos táplálkozás, a mértéktelen pálinkaivás, a szegénység nagy részben tényezői annak, hogy népünk egészségtelen s nem szaporodik kellőleg. —

Laptulajdonos: Szalay Imre.

Egészséges, piros színű egyének ritkák a köznép között, de van olyan vidékünk, hol mind sápadt, beesett arczu, senyves külsejű egyéneket találunk. A süly, scrophula, elhanyagolt váltóláz utókövetkezményei lépten-nyomon szemünk elé tűnnek s nemzedekről-nemzedékre átpalántáltak. Igaz, ebben nagy része van a kuruzslásnak is, mint szintén azon irtózásnak, melylyel népünk az orvos és patika iránt viseltetik. De kétségen kívül, az egészséges táplálkozás nagyon sokat segít, ha nem is az élő, de az utó nemzedéken, — amennyiben irtaná a buján tenyésző görvély és süly talaját, javítaná a vért, szüntetné a tulságos sertéshus-evést.

Igen, de a marhahus drága! egy kis családnak is kellene naponként egy kilo belőle, s annak árával nem bír a szegény ember.

Igaz, jelenleg a marhahus drága, mert kevés a marhaállomány s drága a vágó marha, nagy a huszfogyasztási adó, s a mészáros sokat akar nyerni. Tehát ezen akadályokat kell elhárítanunk.

A marhaállomány csak úgy szaporodhatik, ha az egy éves borjúk vágatását szabályrendelettel eltiltjuk. Hogy ez mennyire szükséges intézkedés volna nemzetgazdasági szempontból is, jól tudjuk. A marhaállomány csökkenésének egy másik oka az, hogy a legelők összeszorítottak, feltörettek, meg kell hát győzni a kis gazdákat arról, hogy a marhatartás adja a legtisztább s legtöbb jövedelmet. A vizek szabályozása előtt felényi szántóföld volt hazánkban, mint ma, és legalább tízannyi szarvasmarha.

A második akadály a fogyasztási adó. Ezen mi nem segíthetünk, ezt az állam szedi be rajtunk; de ha vagyonosodunk, s ha főleg társulunk, ezt is kevésbé érezzük.

A harmadik akadály ellen aztán igenis tehetünk valamit. A mészárosok, kik t. i. rendes vágószékeket tartanak, mind, vagy legalább nagyobb részben meggazdagodnak. Van köztük elég, ki nem elégszik meg a tisztességes perczenttel, hanem egyedül saját érdekét tartja szem előtt. Hitvány marhát vesz, élvezhetlen húst ad, a mérésen is hibázik egy-két dekát s magas áron adja a húst.

Alakítsunk tehát t o g y a s z t á s i e g y l e t e t! Alljunk össze annyian, hogy naponta, vagy hetenként egy bizonyos súlyu marhát vágathassunk, s azt saját közvetlen ellenőrzés mellett mérhessük ki.

Ez természetesen a közellevő helysége k, f a l u k r a nézve ajánlatos, hol marhát nem vágnak. Ha két vagy három község egyesülne marhahus-fogyasztásra s biztosítanak az illető mészárosot arról, hogy minden héten egy bizonyos mennyiségű húst elfogyasztanak, akadna mindenütt vállalkozó, ki az időnként meghatározandó ár mellett, ellátná hússal a közönséget.

Ez csak egyik czélja volna a szövetezetteknek. Ki lehetne azt terjeszteni egyéb érdeklődésekre, ruházatra stb. A szövetezettek tagjai pl. közvetlen forrásból szereznék be a szükségletet, támogatnák a hazai ipart stb.

Ezekhez csak eszméket akartunk adni s örvidenénk, ha többen hozzá szólnának, s főképen, ha valahol testbe is öltöztetnék ez eszmét.

G á t h a l m i.

SZÓRAKOZÁS.

A Czarevics és balerinája.

III. Sándor czár, midőn még az országlás gondolai nem nyomták vállait, teljességgel nem idegenkedett a ballet hülygétől, ha azok fiatalok és csinosak voltak. Imádtá a balletet és szerette a ballerínákat. Hogy a szinpad tünderei viszonzták-e gyengéd érzelmeit és azokkal járó ragyogó ajándékait, nem akarjuk itt kutatni. Elég az hozzá, hogy a pétervári operaház minden ballet-előadásán jelen volt legényember korában és tanulmányait inkább a színpalak mögött szokta eszközölni, mint a nézőtérén.

Azon időben, mikorról történetünk szól, épa kis Persiani büvölte meg Szent-Pétervár férfi közönségét. Természetesen a czarevics mindent elkövetett a keccses kis táncosné meghódítására. A ballerínának azon szokása volt, hogy mielőtt föllépett, rendkívüli sok krétát feldörzsölt talpára, hogy el ne csuszszék. Mindig félt, hogy nem lesz elég a kréta, azért öltözőjében egyebet se lehetett látni, mint mindenütt csupa krétát, padlaton, asztalon, pamllagon mindenütt krétát. S neki valóban igen sok krétára volt szüksége, hogy valami — ballépést ne kövessen el, különösen mikor arra a trónörökös nagyhercege csábítá.

Egy este alig lép be a czarevics a kis ballerina öltözőjébe, kétségbe esetten rohan eléje s így kiált föl:

— El vagyok veszve, tönkre vagyok téve, ármánykodnak ellenem, föl kell lépnem és kikaczagnak. Ah, e szegényt nem élem tul! Intrikák ármányok! Krétát szerezzek nekem. Minden krétát ellopták s az egész házban darabka sincs. Krétát!

A nagyherceg talán Kréta-szigetét is hamarabb megadhatta volna a kis ballerínának, mint egy darab krétát, mit követelt. Mit tehetett mást, mint hogy mosolyogva szabadkozott.

— Oh, — kiáltott a keccses diva, sohase fogom e szolgálatát elfeledni. Hígyje el, hálás leszek érte, szolt oly jelentős pillantással, melyre a nagyherceg legokosabban azt tehette, hogy sietve rohant ki az utcára, krétát keresni. Elküldhette volna ugyan kívérete valamelyik tagját is, de nem szivesen avatta apró titkaiba őket. Így hát inkább maga ment.

Hja, de este 10 órakor a boltok mint zárvák. Szerencsés gondolatra jött. Egy kávéházba lépve félre vonja a markórt és ezt kérdé tőle: Van-e krétád?

— Egy darab a biliardtól.

— Ide vele, nesze husz rnbel érte, aztán szaladj a másik kávéházba, minden darabért, mit hozol, kapsz öt rubelt. De siess, mert pár percz alatt itt kell lenned vele.

A markör lóhalálában rohand a szomszéd kávéházba s a trónörökös csakhamar egész zseb krétával tért vissza ballerínájához. A kis Persiani nyakába ugrott és egyelőre csak megcsókolta. Öröme csillapultával azt kérdezte a czarevicsőtől, vajon honnan szerezte a krétát? A „Café Anglais” markörje lopta számomra, szolt a nagy herceg mosolyogva.

Néhány nap mulva a markör az utcán meglátja a czarevicsot, kit természetesen most sem ismert meg. Oda sompolyog hozzá, maghuzta kabátját, bizalmasan vergette vállát és titokban e nagy-fontosságú szavakat sugja fülebe:

— Kedves uram, iszonyu sok krétát loptam számodra a különböző kávéházakból.

— Jó, jó, válaszolt a czarevics mosolyogva, itt van még husz rubel, de több krétát már ne loptam nekem!

A boldog czarevics már ekkor a valódi jutalmat is megkapta a krétáért.

Szerkesztői üzenet.

V. K. hly. Azok, kik ama beestelen és piszkolódó hirt terjesztik, egyszerű gazemberek, ráfogásból élődnek s nem tisztesség és igazságérzet, hanem vak düh vezérli, épen azért a szabadon és józanul gondolkodó elméket elbolondítani nem fogják. A jelzett esetre egyébként nem revolver, hanem kutyakorbas lesz készletben, mintán ugy látszik, az ü l d ö z é s t már egész a szemtelenségig erőltetik.

b. s. Az ünnepélyre vonatkozó nézeteit nem osztjuk s különben is a sorok névtelenek, hasznukat tehát nem vehették.

L. F. Köszönettel fogadtuk és azonnal fölhasználtuk.

— X —. Hibás volt a bejelentés, most már javítva van.

M. S. ht. Talán a jövő héten.

Es. hly. Nem áll kellő színvonalon. Valami napi érdekű dolgot azonban szivesen vennénk.

V. K. A husvéti ünnepi számban igen.

T. A. es. Bevált.

D. H. g. Egyik szolt csak kegyednek, a többi már akkor elindítottat.

m. p. gyl. A kérdett sorsjegyhuzás kimutatása nincs rendelkezésünkre. — Simonyi örölen volt.

V. Gy. Sz. Mindenestre.

K. L. gyl., V. M. blg., P. Gy. ltt., H. B. hlyb., V. G. gskr., T. Gy. tor., R. L. pp., M. P. vpr. Elküldetett.

Felelős szerkesztő

Krátky János.

Hirdetés!

Alólírottak közhírré teszik, miszerint a V. gróf Somssich-féle bérlét megszűnése végett 1882. évi april hó 12-dik és következő napjain, mindenkor délelőtti 9 órakor kezdendő összes ingóságai felett nyilvános árverés fog tartatni; az árverés tárgyát képezi: 26 drb. jármos ökör, 2 drb jármos bival, 64 drból álló gulya, mely 2, 3, 4 éves tinó, 1 db. cea 2 éves sveiczi bika, fehér tehének, bival tehének borjuval, bival üsző és bikából áll; 9 db. kancza nagyobbrészt vemhes, 7 db. 1, 2, 3 éves csikók, 6 db. hámoslovak; V. gróf Somssich-féle türzstenyész ca. 637 db. anya birka, 72 db. kos, 400 db. bárány, 350 db. egy éves, 300 db. két éves. 300 db. ürü; — továbbá a gazdasági felszereléshez tartozó szekerek, ekék, boronák, kocsik, két jó karban lévő 8 ló erejű gőzcséplőgép felszerelve, két vető gép, széna gyűjtő, kukorica morzsoló, rosták, mázsa, ürmértékek, szánkok és egyéb a gazdasághoz tartozó kellékek, ugy többféle aprólékok.

Az árverés színhelyét a Babócsa déli vasut állomás fél óra távolsági ugynevezett Halastó és Ujnépi pusztákat képezik.

Felkérletnek a netán venni szándékozók annak idején megjelenni.

Babócsa, 1882. évi márczius 22-én.

Bérnökségi Társ.
Babocsán.

Hirdetés.
Egy új zongora és többféle butordarabok lakás változtatás miatt szabadkezből eladhatunk Bővebb felvilágosítást ad özv. Péteri Julianna Kaposvárott. Zárda-utca 12. szám.

Kiadja és nyomtatja Jajteles Herman.